

ΚΑΝΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ

ΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΣ:

ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

ΣΤΗΝ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ

ΠΑΙΔΙΑ-ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ: ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	4
Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ	6
ΠΑΙΔΙΑ-ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΠΟΥ ΠΛΗΤΤΟΝΤΑΙ ΑΠΌ ΤΗΝ ΑΝΙΘΑΓΈΝΕΙΑ	7
ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ-ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ	9
ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	12
ΠΗΓΕΣ	15
ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ	16

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με τον όρο “ανιθαγενής” νοείται ένα άτομο που δεν θεωρείται πολίτης από οποιοδήποτε κράτος βάσει της νομοθεσίας του (τόσο στο νόμο όσο και στην πράξη).ⁱ Η κτήση ιθαγένειας διευκολύνει την πρόσβαση σε πολλά θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα. Συνεπώς, η μη κτήση ιθαγένειας δυσχεραίνει την πρόσβαση των παιδιών σε δικαιώματα, όπως η υγειονομική περίθαλψη, η εκπαίδευση, η καταχώριση γέννησης, η κοινωνική πρόνοια, η στέγαση και, καθώς μεταβαίνουν στην ενήλικη ζωή, σε ευκαιρίες αυτονομίας και βιοπορισμού.ⁱⁱ Τα ανιθαγενή παιδιά διατρέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο κράτησης για σκοπούς που σχετίζονται με τη μετανάστευση.ⁱⁱⁱ Η προστασία έναντι της εμπορίας ανθρώπων, της παιδικής εργασίας, της εκμετάλλευσης, του πρόωγου γάμου και άλλων μορφών κακοποίησης είναι δυσκολότερη για τα παιδιά εάν αυτά είναι ανιθαγενή και δεν έχουν έγγραφα ταυτότητας, καθώς η ανιθαγενειά τους μπορεί να τους θέσει σε μεγαλύτερο κίνδυνο κακοποίησης.^{iv}

Παρόλο που με βάση το δίκαιο σε διεθνές και περιφερειακό επίπεδο, όλα τα κράτη υποχρεούνται να σέβονται το δικαίωμα κάθε παιδιού στην απόκτηση μιας ιθαγένειας και να λαμβάνουν υπόψη πρωτίστως το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, μόνο το ήμισυ των ευρωπαϊκών κρατών έχει θεσμοθετήσει πλήρως μέτρα διασφάλισης για την πρόληψη της ανιθαγένειας των παιδιών που διαφορετικά θα μεγάλωναν δίχως ιθαγένεια.^v Ένα πιστοποιητικό γέννησης αποτελεί βασικό τεκμήριο των οικογενειακών δεσμών και του τύπου γέννησης ενός παιδιού και, επομένως, βοηθά στη διασφάλιση της απόκτησης ιθαγένειας. Ωστόσο, τα παιδιά-μετανάστες μπορεί να αντιμετωπίσουν εμπόδια στην καταχώριση και τεκμηρίωση της γέννησής τους (όπως και άλλες ομάδες στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένων των Ρομά και άλλων μειονοτικών ομάδων).^{vi} Τα παιδιά που γεννήθηκαν κατά τη διάρκεια της πορείας τους προς την Ευρώπη βρίσκονται αντιμέτωπα με δυσκολίες ως προς την καταχώριση της γέννησής τους και την απόκτηση μιας ιθαγένειας.^{vii} Η έλλειψη ενημέρωσης των προσφύγων, των μεταναστών, των ατόμων που τους βοηθούν και των υπεύθυνων λήψης αποφάσεων σχετικά με την ανιθαγένεια, μπορεί να οδηγήσει στο να μη ληφθεί σοβαρά υπόψη ο κίνδυνος της ανιθαγένειας καθώς και στην ανεπαρκή αντιμετώπισή του, κάτι το οποίο μπορεί να εκθέσει τα ανιθαγενή παιδιά στον κίνδυνο κράτησης για μεταναστευτικούς σκοπούς και άλλες παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους. Η έλλειψη τυποποιημένων διαδικασιών που βασίζονται στα δικαιώματα του παιδιού για τον εντοπισμό και την προστασία ανιθαγενών αυξάνει τον κίνδυνο της ανιθαγένειας στα παιδιά-μετανάστες.

Το παρόν έγγραφο αποτελεί μία επισκόπηση του πώς η ανιθαγένεια επηρεάζει τα παιδιά-μετανάστες στην Ευρώπη και εξηγεί τι επιπλέον πρέπει να γίνει για την πρόληψη και τη μείωση της παιδικής ανιθαγένειας στο πλαίσιο της μετανάστευσης. Αρχικά, παρουσιάζεται μία περίληψη του διεθνούς και περιφερειακού νομικού πλαισίου σχετικά με το δικαίωμα των παιδιών στην ιθαγένεια, έπειτα, παρατίθενται παραδείγματα παιδιών που βρίσκονται αντιμέτωπα με τον κίνδυνο της ανιθαγένειας και οι λόγοι για τους οποίους βρίσκονται σε αυτή την κατάσταση, προτού αναλυθούν τα τρέχοντα κενά προστασίας. Το παρόν έγγραφο προτείνει βασικές δράσεις για την αντιμετώπιση και την πρόληψη της ανιθαγένειας και για τη διασφάλιση του δικαιώματος όλων των παιδιών στην ιθαγένεια, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών-μεταναστών.

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ: ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΗΝΩΜΕΝΑ ΕΘΝΗ

Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού (άρθρα 2, 3, 7 και 8)

Τα κράτη οφείλουν να διασφαλίζουν ότι κάθε παιδί εγγράφεται αμέσως μετά τη γέννησή του και να σέβονται το δικαίωμα του παιδιού στην απόκτηση μιας ιθαγένειας. Η σύμβαση κατοχυρώνει την αρχή σύμφωνα με την οποία το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού αποτελεί το πρωταρχικό κριτήριο για όλες τις ενέργειες που το αφορούν. Τα κράτη οφείλουν να σέβονται και να διασφαλίζουν τα δικαιώματα του παιδιού χωρίς καμία απολύτως διάκριση.

Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (άρθρο 24)

Απαιτεί από τα κράτη να εξασφαλίσουν ότι κάθε παιδί εγγράφεται στο Ληξιαρχείο αμέσως μετά τη γέννησή του και έχει το δικαίωμα απόκτησης ιθαγένειας.

Σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών (άρθρο 9(2))

Τα κράτη οφείλουν να διασφαλίζουν την ουσιαστική ισοτιμία μεταξύ γυναικών και ανδρών, αγοριών και κοριτσιών. Σχετικά με τα παιδιά, η σύμβαση απαιτεί όλα τα κορίτσια να έχουν δικαιώματα ίδια με εκείνα των αγοριών όσον αφορά την απόκτηση, διατήρηση και αλλαγή της ιθαγένειας τους και ότι δεν υφίστανται τόσο άμεσες όσο και έμμεσες διακρίσεις στην άσκηση των δικαιωμάτων τους. Επίσης, κατοχυρώνει ίσα δικαιώματα μεταξύ γυναικών και ανδρών ως προς τη μεταβίβαση της ιθαγένειας στα παιδιά τους.

Σύμβαση του 1961 για τη μείωση της ανιθαγένειας

Η σύμβαση περιγράφει σαφείς εγγυήσεις τις οποίες τα κράτη μέλη οφείλουν να ενσωματώσουν στην εθνική νομοθεσία, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα παιδιά αποκτούν ιθαγένεια σε περιπτώσεις που θα ήταν διαφορετικά ανιθαγενή, συμπεριλαμβανομένων των παρακάτω περιπτώσεων:

- Παιδιά που γεννήθηκαν στην επικράτειά τους και δεν αποκτούν με τη γέννηση κάποια άλλη ιθαγένεια
- Έκθετα παιδιά
- Παιδιά γεννημένα σε πλοίο ή αεροπλάνο

Περιλαμβάνει μέτρα διασφάλισης για την πρόληψη της παιδικής ανιθαγένειας ως αποτέλεσμα απώλειας ή στέρξης της ιθαγένειας.

Σύμβαση του 1954 περί του καθεστώτος των ανιθαγενών

Υπογραμμίζει τα κύρια σημεία των υποχρεώσεων των κρατών σχετικά με την προστασία των ανιθαγενών παιδιών-μεταναστών και των δικαιωμάτων τους μέσω της πολιτογράφησης το συντομότερο δυνατό.

Εγχειρίδιο για την προστασία των ανιθαγενών της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες σύμφωνα με τη σύμβαση του 1954 περί του καθεστώτος των ανιθαγενών

Καθορίζει τα εξής: (α) τα κράτη υποχρεούνται να ακολουθούν την αρχή σύμφωνα με την οποία αποσκοπούν στο βέλτιστο συμφέρον του παιδιού όταν ασχολούνται με το καθεστώς ιθαγένειας και την ανάγκη προστασίας των παιδιών από την ανιθαγένεια (β) τα κράτη πρέπει να έχουν διαδικαστικά και αποδεδειγμένα μέτρα διασφάλισης για τα παιδιά εντός των διαδικασιών καθορισμού ανιθαγένειας (γ) τα παιδιά δεν πρέπει να βρίσκονται υπό κράτηση σε οποιαδήποτε περίπτωση.

Κατευθυντήριες οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για την ανιθαγένεια αριθ. 4: Να διασφαλίζεται το δικαίωμα όλων των παιδιών στην απόκτηση ιθαγένειας βάσει των άρθρων 1-4 της σύμβασης του 1961 για τη μείωση των περιπτώσεων των ανιθαγενών

Προτείνει ειδικές διαδικαστικές εκτιμήσεις σχετικά με τις διαδικασίες καθορισμού ανιθαγένειας για ασυνόδετα παιδιά. Καταλήγει ότι η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού απαιτεί από τα κράτη να χορηγούν ιθαγένεια στα παιδιά που γεννήθηκαν στην επικράτειά τους ιδίως σε περιπτώσεις όπου το παιδί θα ήταν διαφορετικά ανιθαγενές, είτε αυτόματα είτε έπειτα από αίτηση, αμέσως μετά τη γέννηση.

Διεθνής σύμβαση για την προστασία των δικαιωμάτων των διακινούμενων εργαζομένων και των μελών των οικογενειών τους

Τα παιδιά διακινούμενων εργαζομένων έχουν δικαίωμα ονόματος, εγγραφής στα μητρώα γεννήσεων καθώς και σε ιθαγένεια.

Κοινό γενικό σχόλιο αριθ. 3 (2017) από την Επιτροπή Προστασίας των Δικαιωμάτων των διακινούμενων εργαζομένων και των μελών των οικογενειών τους και αριθ. 22 (2017), της Επιτροπής για τα δικαιώματα του παιδιού όσον αφορά τις γενικές αρχές σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα των παιδιών στο πλαίσιο της διεθνούς μετανάστευσης

Επισημαίνει ότι τα κράτη οφείλουν να λαμβάνουν ειδική μέριμνα για την προστασία των ανιθαγενών παιδιών και ότι η αρχή της μη διάκρισης της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού ισχύει για όλα τα παιδιά στο πλαίσιο της διεθνούς μετανάστευσης, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, καθεστώτος μετανάστευσης ή ανιθαγένειας. Συνιστά ότι η συνεχής και περιοδική εκπαίδευση όσων υπαλλήλων ασχολούνται με την παιδική προστασία, τη μετανάστευση και σχετικά ζητήματα, στα δικαιώματα του παιδιού, των μεταναστών και των προσφύγων καθώς και στην ανιθαγένεια, συμπεριλαμβανομένης της διατομεακής διακριτικής μεταχείρισης, πρέπει να αποτελεί μέλος της πολιτικής και της πρακτικής για την εκπλήρωση των δικαιωμάτων όλων των παιδιών στο πλαίσιο της διεθνούς μετανάστευσης.

Κοινό γενικό σχόλιο αριθ. 4 (2017) από την Επιτροπή προστασίας των δικαιωμάτων των εργαζομένων μεταναστών και των μελών των οικογενειών τους και αριθ. 23 (2017) της Επιτροπής των δικαιωμάτων του παιδιού στις υποχρεώσεις των κρατών σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα των παιδιών στο πλαίσιο της διεθνούς μετανάστευσης στις χώρες προέλευσης, διέλευσης, προορισμού και επιστροφής

Επισημαίνει ότι τα κράτη υποχρεούνται να υιοθετούν κάθε κατάλληλο μέτρο, εσωτερικά και σε συνεργασία με άλλα κράτη, ώστε να διασφαλίσουν ότι όλα τα παιδιά έχουν μία ιθαγένεια όταν γεννιούνται. Υπογραμμίζει ότι οι νόμοι περί ιθαγένειας πρέπει να εφαρμόζονται με μη διακριτικό τρόπο συμπεριλαμβανομένου του καθεστώτος διαμονής, ώστε να διασφαλίζει τον σεβασμό, την προστασία και την ισχύ του δικαιώματος όλων των παιδιών στην ιθαγένεια.

Ηνωμένα Έθνη, Παγκόσμιο Σύμφωνο για ασφαλή, ομαλή και νόμιμη μετανάστευση Στόχος 4

Δεσμεύεται να ενισχύσει τα μέτρα μείωσης της ανιθαγένειας, όπως η ληξιαρχική καταχώριση των γεννήσεων των μεταναστών, διασφαλίζοντας ότι οι γυναίκες και οι άντρες έχουν ίσα δικαιώματα ως προς τη μεταβίβαση της ιθαγένειάς τους στα παιδιά τους και χορηγώντας ιθαγένεια σε παιδιά τα οποία γεννήθηκαν στην επικράτεια άλλου κράτους, ιδίως σε περιπτώσεις όπου το παιδί θα ήταν διαφορετικά ανιθαγενές, με πλήρη σεβασμό του δικαιώματος του ανθρώπου στην ιθαγένεια και σε συμμόρφωση με την εθνική νομοθεσία.

Διεθνές Σύμφωνο για τους πρόσφυγες

Ορίζει ότι τα κράτη, η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών και άλλοι σχετικοί ενδιαφερόμενοι φορείς θα προσφέρουν πόρους και τεχνολογία για τη στήριξη της ανταλλαγής καλών πρακτικών ευαισθητοποιημένων ως προς τη διάσταση του φύλου που αποσκοπούν στην πρόληψη και μείωση της ανιθαγένειας και την ανάπτυξη, ανάλογα με την περίπτωση, εθνικών, περιφερειακών και διεθνών σχεδίων δράσης για να τεθεί τέλος στην ανιθαγένεια, σύμφωνα με τα σχετικά πρότυπα και πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένης της καμπάνιας της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη της ανιθαγένειας. Τα κράτη τα οποία δεν έχουν ακόμα προσχωρήσει στη σύμβαση τους 1954 για το καθεστώς των ανιθαγενών και στη σύμβαση του 1961 για τη μείωση της ανιθαγένειας καλούνται να εξετάσουν το ενδεχόμενο της προσχώρησης.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Ιθαγένεια

Τα κράτη οφείλουν να ενσωματώσουν σαφείς εγγυήσεις στη νομοθεσία περί ιθαγένειας, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα παιδιά αποκτούν ιθαγένεια σε περιπτώσεις που θα ήταν διαφορετικά ανιθαγενή, συμπεριλαμβανομένων

- Παιδιών που γεννήθηκαν στην επικράτεια και δεν αποκτούν με τη γέννηση καμία άλλη ιθαγένεια
- Έκθετων παιδιών.

Περιλαμβάνει μέτρα διασφάλισης για την πρόληψη της παιδικής ανιθαγένειας ως αποτέλεσμα απώλειας ή στέρησης της ιθαγένειας.

Αιτιολογική έκθεση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Ιθαγένεια αριθ. 166

Συνιστά στα κράτη να άρουν οποιαδήποτε εμπόδια στη διαδικασία πολιτογράφησης, για παράδειγμα, μέσω της απαλλαγής από τέλη και γλωσσικές απαιτήσεις, μειώνοντας την απαιτούμενη περίοδο παραμονής και υιοθετώντας μία απλουστευμένη διαδικασία.

Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης, Ψήφισμα 2099 (2016) Η ανάγκη εξάλειψης της παιδικής ανιθαγένειας

Αναγνωρίζει τις προκλήσεις της ανιθαγένειας που επιφέρει η μετανάστευση και προτρέπει τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι τα παιδιά, που είναι πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και μετανάστες και γεννήθηκαν εντός της επικράτειάς τους, προστατεύονται από την ανιθαγένεια, λαμβάνοντας υπόψη το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού και την ανάγκη πρόληψης του αποκλεισμού και των διακρίσεων.

Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

Καθορίζει βασικές αρχές όπως το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής (άρθρο 8) και η απαγόρευση των διακρίσεων (άρθρο 14). Η ΕΣΔΑ πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, συμπεριλαμβανομένης της υπόθεσης *Genovese* κατά Μάλτας (άρθρα 8 και 14), *Mennesson* κατά Γαλλίας (το δικαίωμα για νόμιμα έγγραφα ταυτότητας) και άλλα.

Σχέδιο Δράσης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των παιδιών προσφύγων και μεταναστών στην Ευρώπη (2017-2019)

Περιλαμβάνει τη δράση εξέτασης πρακτικών σχετικά με την αποφυγή της ανιθαγένειας στα παιδιά-μετανάστες και τον εντοπισμό κατάλληλων λύσεων με τη μορφή πρακτικής καθοδήγησης.

Αυτό έχει οδηγήσει στην ίδρυση μία πρωτοβουλίας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Νομικής Συνεργασίας του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη βελτίωση του εντοπισμού και της προστασίας των ανιθαγενών. Το 2019, η ομάδα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Νομικής Συνεργασίας του Συμβουλίου της Ευρώπης αξιολόγησε τους τρόπους με τους οποίους τα κράτη μέλη καθορίζουν την ιθαγένεια ανθρώπων (κυρίως παιδιών) εν κινήσει και λύνουν περιπτώσεις ανιθαγένειας.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των Αντιπροσώπων των Κυβερνήσεων των Κρατών Μελών για την Ανιθαγένεια, 4 Δεκεμβρίου 2015

Αναγνωρίζει τη σημασία του εντοπισμού και της βελτίωσης της προστασίας των ανιθαγενών. Δημιουργεί την Πλατφόρμα για την Ανιθαγένεια στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μετανάστευσης με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με την ανιθαγένεια, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής ανιθαγένειας.

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 26ης Νοεμβρίου 2019 σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών επ' ευκαιρία της 30ής επετείου της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (2019/2876(RSP))

Καλεί τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν μια λύση στο ζήτημα των, εντός και εκτός ΕΕ, ανιθαγενών παιδιών, σε συμφωνία με το διεθνές δίκαιο. Καλεί την Επιτροπή να προάγει την καθολική πρόσβαση στη ληξιαρχική καταχώριση γέννησης και το δικαίωμα του παιδιού να αποκτήσει ιθαγένεια, ώστε να εξλειφθεί ο κίνδυνος της ανιθαγένειας.

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 3ης Μαΐου 2018 σχετικά με την προστασία των παιδιών-μεταναστών

Καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να μεριμνήσουν ώστε το πρόβλημα της παιδικής ανιθαγένειας να καλυφθεί επαρκώς στο εθνικό δίκαιο σε πλήρη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του άρθρου 7 της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού.

Εγχειρίδιο Επιστροφών της ΕΕ

Παρέχει καθοδήγηση και συμβουλές σχετικά με τη διαχείριση των ανιθαγενών σύμφωνα με την Οδηγία Επιστροφών της ΕΕ.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ανακοίνωση για τη Συνολική Προσέγγιση της Μετανάστευσης και της Κινητικότητας, COM (2011) 743 τελικό

Παροτρύνει την ΕΕ να ενθαρρύνει χώρες εκτός της ΕΕ να αντιμετωπίσουν το θέμα των ανιθαγενών, οι οποίοι αποτελούν μία ιδιαίτερα ευάλωτη ομάδα, λαμβάνοντας μέτρα για τη μείωση της ανιθαγένειας.

Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 21 και 24)

Καθιερώνει την απαγόρευση των διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένων των διακρίσεων με βάση την ιθαγένεια και απαιτεί πρωταρχική μέριμνα να αποτελεί το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

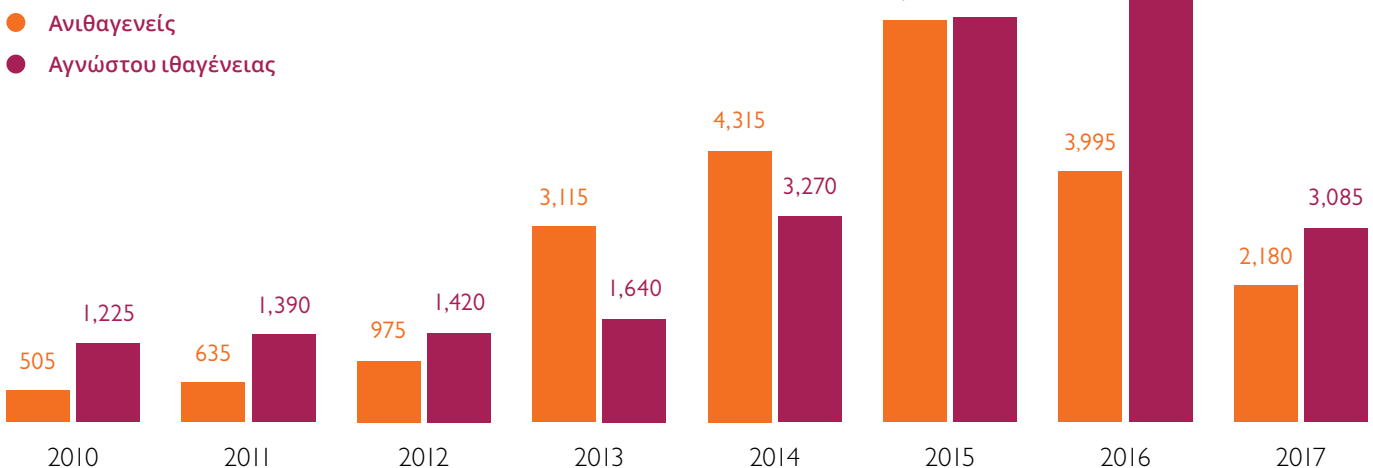
Τόσο η Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης και τα αντίστοιχα κράτη μέλη έχουν δηλώσει ότι δεσμεύονται να θέσουν τέλος στην ανιθαγένεια, συμπεριλαμβανομένης της ανιθαγένειας των παιδιών-μεταναστών, και έχουν κάνει πρόοδο προς την αντιμετώπιση της παιδικής ανιθαγένειας. Ενώ η αρμοδιότητα καθορισμού των συνθηκών απόκτησης και απώλειας της ιθαγένειας εναπόκειται στα κράτη μέλη, τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα παίζουν σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση του δικαιώματος απόκτησης ιθαγένειας για τα παιδιά-μετανάστες.

Όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την προστασία των παιδιών-μεταναστών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί και οφείλει να προωθή το δικαίωμα όλων των παιδιών στην ιθαγένεια με σκοπό να θέσει τέλος στον κίνδυνο της ανιθαγένειας.^{viii} Η ανάπτυξη της ολοκληρωμένης στρατηγικής για τα δικαιώματα του παιδιού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής^{ix} παρέχει τη δυνατότητα αντιμετώπισης της ανιθαγένειας στα παιδιά-μετανάστες και προωθεί το δικαίωμα όλων των παιδιών στην ιθαγένεια στις δραστηριότητες της Επιτροπής για τα δικαιώματα των παιδιών. Η πλατφόρμα για την ανιθαγένεια του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μετανάστευσης παίζει έναν σημαντικό ρόλο στη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών και καλών πρακτικών σχετικά με την ανιθαγένεια, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης της ανιθαγένειας στα παιδιά-μετανάστες, μεταξύ των κρατών

μελών της ΕΕ.^x Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης είναι επίσης μείζονος σημασίας για την πρόληψη της παιδικής ανιθαγένειας εκτός της ΕΕ, η οποία συμπεριλαμβάνει τη χρηματοδότηση έργων σε χώρες εταίρους για την ενίσχυση των συστημάτων ληξιαρχικών καταχωρίσεων και την προώθηση της καταχώρισης γεννήσεων στα πλαίσια των δραστηριοτήτων αναπτυξιακής συνεργασίας. Η ανάπτυξη ενός νέου Σχεδίου Δράσης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Δημοκρατία (2020-2024,) προσφέρει την ευκαιρία να οικοδομήσουμε πάνω σ'αυτό αλλά και στο προηγούμενο Σχέδιο Δράσης. Με αυτόν τον τρόπο θα συνεχιστεί η αντιμετώπιση του προβλήματος της ανιθαγένειας με χώρες εκτός ΕΕ, ενώ θα είναι σε θέση να αποτρέψει περιπτώσεις ανιθαγένειας ως αποτέλεσμα συρράξεων, εκτοπισμού και διαδοχής των κρατών.^{xi}

ΝΕΕΣ ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΣΥΛΟΥ ΑΠΟ ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΚΑΤΕΓΡΑΦΗΣΑΝ ΩΣ ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΣ Η ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΕ

Πηγή: UNHCR/UNICEF, Ενημερωτικό έγγραφο συνηγορίας: η απόκριση της Ευρώπης σε σχέση με τους πρόσφυγες και μετανάστες

ΠΑΙΔΙΑ-ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΠΟΥ ΠΛΗΤΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΑ

Το 2017, περισσότερα από 2.000 παιδιά, που καταγράφηκαν σαν ανιθαγενή, αιτήθηκαν άσυλο στην Ευρώπη, τέσσερις φορές περισσότερα από το 2010.^{xii} Δύο χρόνια νωρίτερα, το 2015, ο αριθμός αυτός ξεπερνούσε τα 6.000 παιδιά.

Η ιθαγένεια συνήθως αποκτάται στη γέννηση είτε μέσω των γονέων (*jus sanguinis*) είτε μέσω του τόπου γεννήσεως (*jus soli*). Μια προσέγγιση με βάση την καταγωγή (*jus sanguinis*) για την απόκτηση ιθαγένειας για τα παιδιά κατά τη γέννηση ευνοείται έντονα από τα περισσότερα κράτη στην Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο σήμερα (με εξαίρεση την περιοχή της Αμερικής). Τα περισσότερα παιδιά που μεταναστεύουν θα αποκτήσουν, συνεπώς, αυτόματα μια ιθαγένεια από έναν ή και τους δύο γονείς τους από την καταγωγή τους. Ωστόσο, ορισμένα παιδιά ενδέχεται να μην είναι σε θέση να κληρονομήσουν την ιθαγένεια των γονιών τους για διαφορετικούς λόγους (συμπεριλαμβανομένων κενών ή συγκρούσεων στους νόμους περί ιθαγένειας, πρακτικά εμπόδια ή διακρίσεις) και βρίσκονται σε μια χώρα όπου η ιθαγένεια δεν αποκτάται μέσω του τόπου γέννησης, αφήνοντάς τους απάτριδες ή σε κίνδυνο ανιθαγένειας. Αυτή η ενότητα παρέχει παραδείγματα παιδιών που ενδέχεται να επηρεαστούν ιδιαίτερα και εξηγεί γιατί.

ΟΡΙΣΜΟΙ

Ανιθαγενής

Ένας ανιθαγενής ορίζεται στη Σύμβαση του 1954 σχετικά με το καθεστώς των απάτριδων (άρθρο 1 παράγραφος 1) _ ως κάποιος “που δεν θεωρείται υπήκοος από οποιοδήποτε κράτος βάσει της νομοθεσίας του”. Αυτός ο ορισμός αποτελεί μέρος του εθιμικού διεθνούς δικαίου και έχει όπως έχει ερμηνευθεί από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες απαιτείται “προσεκτική ανάλυση του τρόπου με τον οποίο ένα κράτος εφαρμόζει τους νόμους περί ιθαγένειας στην περίπτωση ενός ατόμου στην πράξη καθώς και τυχόν αποφάσεις επανεξέτασης / έφεσης που ενδέχεται να είχαν αντίκτυπο στην κατάσταση των ατόμων. Αυτό είναι ένα ζήτημα με μεικτό χαρακτήρα, πραγματικό και νομικό”. Δεν είναι πάντα μια απλή διαδικασία εντοπισμού εάν κάποιος είναι ανιθαγενής ή όχι, και θα υπάρχουν άνθρωποι που φαίνεται να έχουν ιθαγένεια, αλλά στην πραγματικότητα είναι απάτριδες ή των οποίων η ανιθαγένεια γίνεται εμφανής έπειτα από μια χρονική περίοδο.

Άτομο που διατρέχει τον κίνδυνο ανιθαγένειας

Κάποιος που είτε δεν είναι ανιθαγενής, αλλά μπορεί να γίνει· ή του οποίου η ανιθαγένεια μπορεί να γίνει εμφανής με την πάροδο του χρόνου. Οι ενδείξεις ότι ένα παιδί (ή οι γονείς τους) μπορεί να είναι ανιθαγενής μπορεί να προκύψουν σε διαφορετικά στάδια της διαδικασίας μετανάστευσης ή διεθνούς προστασίας.

ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑΝ ΚΑΘ' ΟΔΟΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ ΧΩΡΙΣ ΕΓΓΡΑΦΑ

Τα παιδιά που γεννιούνται καθ' οδόν προς την Ευρώπη και τα παιδιά χωρίς έγγραφα μπορούν να αντιμετωπίσουν ιδιαίτερα εμπόδια στην ληξιαρχική καταχώριση των γεννήσεων και στην απόκτηση ιθαγένειας. Η ληξιαρχική καταχώριση και η πιστοποίηση των γεννήσεων αποδεικνύουν πού γεννήθηκε ένα παιδί και ποιοι είναι οι γονείς του, τα οποία είναι πολύ σημαντικά για τον καθορισμό της ιθαγένειάς τους. Τα παιδιά που γεννιούνται καθ' οδόν και ειδικότερα παιδιά χωρίς έγγραφα ενδέχεται να αντιμετωπίσουν αυστηρές απαιτήσεις τεκμηρίωσης για ληξιαρχική καταχώριση, αδύναμα συστήματα ληξιαρχικής καταχώρισης, σε χώρες διέλευσης, γλωσσικά ή γεωγραφικά εμπόδια, αποκλεισμό από βασικές υπηρεσίες ή νόμους ή πρακτικές που εισάγουν διακρίσεις και που καθιστούν δυσκολότερη την πρόσβαση αυτών σε ληξιαρχική καταχώριση γέννησης και απόκτηση ιθαγένειας, εκθέτοντας αυτά στον κίνδυνο της ανιθαγένειας (βλ. ενότητα “Εμπόδια στην ληξιαρχική καταχώριση γέννησης”).^{xiii}

ΠΑΙΔΙΑ ΑΠΟ ΧΩΡΕΣ ΜΕ ΜΕΓΑΛΟΥΣ ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥΣ

Από τις δέκα πρώτες χώρες προέλευσης των αιτούντων άσυλο στην Ευρώπη το 2019, δύο έχουν μεγάλους ιστορικούς πληθυσμούς ανιθαγενών: Η Συρία και το Ιράκ.^{xiv} Η Συρία έχει μεγάλο πληθυσμό Παλαιστινίων προσφύγων και ανιθαγενών Κούρδων,^{xv} και στο Ιράκ οι κύριοι πληθυσμοί που πλήττονται από την ανιθαγένεια περιλαμβάνουν τους Κούρδους Faili, τους Μπιντούν (Bidoon), τους Ντομ (Ρομά), τους Παλαιστίνιους πρόσφυγες και τους ανιθαγενείς πρόσφυγες από τη Συρία που έφυγαν προς το Ιράκ.^{xvi} Άλλες χώρες προέλευσης, όπως το Ιράν^{xvii}, το Μιανμάρ^{xviii} και το Κουβέιτ^{xix} έχουν επίσης σημαντικούς γνωστούς πληθυσμούς ανιθαγενών. Αυτό σημαίνει ότι ορισμένα παιδιά που φθάνουν στην Ευρώπη είναι ήδη ανιθαγενείς ή γεννιούνται ανιθαγενείς εάν η χώρα γέννησής τους δεν διαθέτει τις απαραίτητες εγγυήσεις για να διασφαλίσει ότι αποκτούν υπηκοότητα κατά τη γέννηση εάν δεν μπορούν να αποκτήσουν μία από τους γονείς τους.

ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΗΣΟΥΝ ΤΗΝ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΤΟΥΣ

Τέσσερις από τις δέκα πρώτες χώρες προέλευσης των αιτούντων άσυλο στην Ευρώπη το 2019 έχουν προβληματικούς νόμους ιθαγένειας που σημαίνει ότι τα παιδιά μπορεί να μην μπορούν να κληρονομήσουν την ιθαγένεια από τους γονείς τους και μπορεί να γεννηθούν χωρίς ιθαγένεια στο εξωτερικό.^{xx}

Η νομοθεσία περί υπηκοότητας που εισάγει διακρίσεις λόγω φύλου, για παράδειγμα, στη Συρία, το Ιράν και το Ιράκ, σημαίνει ότι η παραχώρηση ιθαγένειας εκτός της χώρας καταγωγής δεν είναι πάντα δυνατή όταν το παιδί δεν μπορεί να αποκτήσει ιθαγένεια από τον πατέρα του.^{xxi} Ορισμένοι νόμοι περί ιθαγένειας, οι οποίοι ακολουθούν μια προσέγγιση *jus sanguinis*, όπως η Βενεζουέλα, απαιτούν από τα παιδιά που έχουν γεννηθεί από υπηκόους του εξωτερικού να κάνουν την καταχώρηση στις κρατικές αρχές προκειμένου να δημιουργήσουν τον δεσμό της ιθαγένειας. Αυτό είναι αδύνατο για τους πρόσφυγες που δεν μπορούν να προσεγγίσουν τις αρχές της χώρας καταγωγής τους, καθώς αυτό μπορεί να θέσει σε κίνδυνο το καθεστώς ασφάλειας ή διεθνούς προστασίας τους, εμποδίζοντας κατά συνέπεια αυτά τα παιδιά να κληρονομήσουν την ιθαγένεια των γονιών τους.^{xxii} Τα παιδιά-μετανάστες είναι επίσης πιο πιθανό να διατρέχουν κίνδυνο ανιθαγένειας λόγω συγκρούσεων μεταξύ των νόμων περί ιθαγένειας διαφορετικών κρατών, επειδή η γέννησή τους ή η διασυνοριακή κυκλοφορία τους συνδέεται συνήθως με τους νόμους περί ιθαγένειας τουλάχιστον δύο κρατών.^{xxiii}

ΠΑΙΔΙΑ ΑΠΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΜΕ ΠΟΛΥΠΛΟΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΕΚΤΟΠΙΣΜΟΥ

Ορισμένες χώρες προέλευσης έχουν περίπλοκες ιστορίες εκτοπισμού που αυξάνουν τον κίνδυνο προβλημάτων ιθαγένειας που προκύπτουν για τους πληθυσμούς τους. Για παράδειγμα, το Ιράν φιλοξενεί μεγάλο πληθυσμό Αφγανών προσφύγων τα τελευταία 40 χρόνια. Έως και δύο εκατομμύρια Αφγανοί πρόσφυγες στο Ιράν είναι χωρίς έγγραφα και ζουν χωρίς επίσημο καθεστώς διαμονής ή πρόσβαση σε βοήθεια.^{xxiv} Πολλοί αντιμετωπίζουν σημαντικά εμπόδια στην απόδειξη αφγανικής ή ιρανικής ιθαγένειας, μειώνοντας την πιθανότητα να αποκτήσουν τα παιδιά τους οποιαδήποτε ιθαγένεια. Πολλοί Αφγανοί πρόσφυγες από το Ιράν εκτοπίστηκαν βίαια σε άλλη χώρα με πολλούς να μετακινούνται στην Ευρώπη, αυξάνοντας τον κίνδυνο να μην μπορούν να αποκτήσουν υπηκοότητα τα παιδιά τους.^{xxv}

ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΑ Η ΧΩΡΙΣΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΑΙΔΙΑ ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥΣ

Τα ασυνόδευτα ή χωρισμένα από τους γονείς τους παιδιά που βρίσκονται σε κίνηση διατρέχουν επίσης αυξημένο κίνδυνο ανιθαγένειας, καθώς συχνά αντιμετωπίζουν πρόσθετα εμπόδια για την αναγνώριση της ταυτότητάς τους και την απόδειξη των δεσμών είτε με τους γονείς τους είτε με τη χώρα καταγωγής τους.^{xxvi} Παρά την καθοδήγηση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες που προτείνει ειδικές διαδικαστικές εκτιμήσεις στις διαδικασίες προσδιορισμού της ανιθαγένειας για ασυνόδευτα παιδιά, αυτό δεν έχει εφαρμοστεί ευρέως. Όταν οι χώρες έχουν θεσπίσει νομοθεσία για την διαδικασία προσδιορισμού της ανιθαγένειας, η γενική διαδικασία εφαρμόζεται συχνά σε ασυνόδευτα παιδιά χωρίς προσαρμογή, το βάρος της απόδειξης παραμένει στο παιδί και υπάρχουν λίγα στοιχεία ότι στα ασυνόδευτα παιδιά παρέχεται ένας κηδεμόνας ή έχουν λάβει νομική βοήθεια ή άλλη ειδική υποστήριξη.^{xxvii}

ΑΛΛΑ ΠΑΙΔΙΑ-ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΠΟΥ ΕΝΔΕΧΕΤΑΙ ΝΑ ΕΠΗΡΕΑΣΤΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΑ

Αλλα παιδιά-μετανάστες μπορεί επίσης να διατρέχουν κίνδυνο ανιθαγένειας στην Ευρώπη, όπως παιδιά ζευγαριών του ίδιου φύλου, παιδιά που γεννιούνται ως αποτέλεσμα της παρένθετης παρέμβασης και εγκαταλελειμμένα παιδιά (βρέφη). Η απόλαυση των δικαιωμάτων της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ* ποικίλλει σε ολόκληρη την Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένης της αναγνώρισης των ομοφυλοφιλικών σχέσεων ή γάμων και της αναγνώρισης των νόμιμων γονικών δεσμών μεταξύ των παιδιών και των μη βιολογικών γονέων τους που ανήκουν στην κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ*. Ως αποτέλεσμα, οι οικογένειες ΛΟΑΤΚΙ* στην Ευρώπη μπορούν να αντιμετωπίσουν προβλήματα με έγγραφα προσωπικής κατάστασης, ληξιαρχική καταχώριση γεννήσεων και παραχώρηση ιθαγένειας.^{xxviii}

ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ-ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Έχοντας εξετάσει ποια παιδιά-μετανάστες επηρεάζονται ιδιαίτερα από το καθεστώς (με κίνδυνο) ανιθαγένειας και γιατί, αυτή η ενότητα παρουσιάζει τώρα λεπτομερέστερα τους νομικούς και πρακτικούς φραγμούς που αντιμετωπίζουν αυτά τα παιδιά στην Ευρώπη για την πραγμάτωση του δικαιώματός τους στην ιθαγένεια.

ΕΛΛΕΙΨΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, τα κράτη οφείλουν να θεσπίζουν νομικές εγγυήσεις στους νόμους περί ιθαγένειας που επιτρέπουν στα παιδιά να αποκτήσουν υπηκοότητα όπου διαφορετικά θα ήταν ανιθαγενείς, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών που γεννήθηκαν είτε στην επικράτεια είτε σε υπηκόους του εξωτερικού, βρέφη και υιοθετημένα παιδιά.^{xxx} Ωστόσο, μόνο τα μισά περίπου ευρωπαϊκά κράτη έχουν πλήρεις εγγυήσεις και ακόμη και όταν υπάρχουν εγγυήσεις, αυτές μπορούν να εφαρμοστούν στην πράξη μόνο εάν εντοπιστεί η ανιθαγένεια του παιδιού. Σε ορισμένες χώρες, προκύπτουν προβλήματα επειδή η προστασία απαιτεί από το παιδί ή τον γονέα να έχει καθεστώς διαμονής.

Βάσει της Σύμβασης του 1961, αυτό παραβιάζει τις υποχρεώσεις των κρατών να διασφαλίζουν ότι τα παιδιά αποκτούν ιθαγένεια σε καταστάσεις όπου διαφορετικά θα ήταν ανιθαγενείς,^{xxx} καθώς και τις αρχές της μη διάκρισης και των βέλτιστων συμφερόντων του παιδιού.^{xxxi} Οι διατάξεις δεν είναι πάντα αυτόματες, αλλά απαιτούν μια διαδικασία υποβολής αιτήσεων, η οποία μπορεί να δημιουργήσει εμπόδια στο παιδί που αποκτά την ιθαγένεια. Τα ασυνόδευτα παιδιά ενδέχεται να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένα εμπόδια, όταν δεν παρέχεται ειδική υποστήριξη και πληροφορίες για να ενημερωθούν για τα δικαιώματά τους και να διασφαλιστεί ότι μπορούν να αποκτήσουν ιθαγένεια. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι διατάξεις που καλύπτουν τα έκθετα παιδιά εφαρμόζονται και σε ασυνόδευτα παιδιά που βρίσκονται στην επικράτεια, αλλά αυτό μπορεί να περιοριστεί σε πολύ μικρά παιδιά ή βρέφη, πράγμα που σημαίνει ότι τα μεγαλύτερα παιδιά κινδυνεύουν να μεγαλώσουν χωρίς ιθαγένεια.^{xxxii} Οι δημόσιοι λειτουργοί και οι γονείς συχνά δεν γνωρίζουν τις υπάρχουσες νομικές εγγυήσεις, ή αυτές οι εγγυήσεις εφαρμόζονται ανεπαρκώς και έτσι μπορεί να χαθούν ευκαιρίες για την πρόληψη της ανιθαγένειας της παιδικής ηλικίας.

ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΛΗΞΙΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΓΕΝΝΗΣΕΩΝ

Η ληξιαρχική καταχώριση των γεννήσεων περιλαμβάνει το κράτος να κάνει μια επίσημη καταγραφή της γέννησης του παιδιού.^{xxxiii} Στις περισσότερες περιπτώσεις, οδηγεί στην έκδοση πιστοποιητικού γέννησης και παρέχει επίσημο αρχείο της ύπαρξης του παιδιού, συμπεριλαμβανομένου του ονόματος, της ημερομηνίας και του τόπου γέννησης, καθώς και λεπτομέρειες για τους γονείς του. Αυτές είναι βασικές πτυχές της ταυτότητας και μπορεί να είναι κρίσιμες για τον προσδιορισμό της ιθαγένειας του παιδιού. Η μη ληξιαρχική καταχώριση της γέννησης ή μη απόδειξη καταχώρισης μπορεί να συμβάλει σε δυσκολίες στη δημιουργία αυτών των συνδέσμων και κατά συνέπεια, να εκθέσει τα παιδιά στον κίνδυνο ανιθαγένειας.^{xxxiv}

Στην Ευρώπη υπάρχουν εμπόδια στην ληξιαρχική καταχώριση και την τεκμηρίωση της γέννησης για παιδιά-μετανάστες.^{xxxv} Δεν υπάρχει τυποποιημένη διαδικασία ούτε περιφερειακή εναρμόνιση της ληξιαρχικής καταχώρισης γεννήσεων. Τα αποδεικτικά στοιχεία που απαιτούνται για την καταχώριση γέννησης και το νομικό έγγραφο που δίδεται στους γονείς ως απόδειξη ληξιαρχικής καταχώρισης της γέννησης ποικίλλουν και μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κρατών. Στην περίπτωση των παιδιών-μεταναστών, μπορεί να είναι πολύ δύσκολο για τους γονείς να πληρούν τις απαιτήσεις περί αποδείξεως για την ληξιαρχική καταχώριση των γεννήσεων.^{xxxvi} Για παράδειγμα, ενδέχεται να μην έχουν αποδεικτικά στοιχεία για τον ακριβή χρόνο και τον τόπο γέννησης εάν το παιδί γεννήθηκε υπό καθεστώς διέλευσης, ή μπορεί να μην έχουν απόδειξη της δικής τους ταυτότητας εάν είναι ανιθαγενείς, χωρίς έγγραφα ή δεν έχουν βασικά έγγραφα στην κατοχή τους.

Σε ορισμένες χώρες, οι γεννήσεις προσφύγων και μεταναστών που δεν μπορούν να πληρούν τις προϋποθέσεις αποδείξεως ή διαμονής δεν περιλαμβάνονται στο κοινό μητρώο πολιτών· ή στους γονείς πρόσφυγες και μετανάστες δίνονται αποσπάσματα από το μητρώο ή εναλλακτικά έγγραφα που δεν έχουν το ίδιο νομικό αποτέλεσμα με το πιστοποιητικό γέννησης.^{xxxvii} Για παράδειγμα, σε ορισμένα μέρη της Γερμανίας, τα παιδιά που γεννιούνται από πρόσφυγες γονείς λαμβάνουν ένα "προσωρινό πιστοποιητικό" που υποδεικνύει

ότι το συμβάν της γέννησης του παιδιού κοινοποιήθηκε αλλά, όχι ότι έχει καταχωρηθεί η γέννηση στο ληξιαρχείο. Αυτό δεν έχει την ίδια αξία με ένα πιστοποιητικό γέννησης και μπορεί να αποτρέψει την πρόσβαση σε διαφορετικά δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης και την προληπτική υγειονομική περίθαλψη. Τα πρόστιμα και οι περίπλοκες δικαστικές διαδικασίες για την καθυστερημένη ληξιαρχική καταχώριση των γεννήσεων και το νομικό καθήκον των υπαλλήλων του μητρώου και της υγείας να αναφέρουν άτομα χωρίς καθεστώς διαμονής στις αρχές μετανάστευσης, μπορούν επίσης να αποτρέψουν τους γονείς από την εγγραφή της γέννησης των παιδιών τους.^{xxxviii}

Τα παιδιά μπορεί να καταγράφονται σε τακτική βάση ως έχοντα την ίδια ιθαγένεια με τους γονείς τους, χωρίς να εξετάζεται εάν ένας γονέας μπορεί πραγματικά να παραχωρήσει την ιθαγένειά του στο παιδί, κάτι που μπορεί να κρύβει τον κίνδυνο ανιθαγένειας ορισμένων παιδιών-μεταναστών που γεννήθηκαν στην Ευρώπη (ή καθ' οδόν). Σε ορισμένες περιπτώσεις, εάν λείπουν αποδεικτικά στοιχεία για την ταυτότητα του πατέρα ή πιστοποιητικό γάμου ή εάν οι γονείς είναι άγαμοι, καταγράφονται μόνο τα στοιχεία της μητέρας στο πιστοποιητικό γέννησης, κάτι που μπορεί να είναι προβληματικό όταν η χώρα ιθαγένειας της μητέρας (όπως η Συρία, το Ιράν ή το Ιράκ) δεν επιτρέπει στις γυναίκες να αποδίδουν ιθαγένεια στα παιδιά τους που γεννιούνται στο εξωτερικό. Η αποτυχία των αρχών να προσδιορίσουν και να καταχωρίσουν με ακρίβεια το καθεστώς ιθαγένειας των γονέων μπορεί να σημαίνει ότι τα κράτη δεν γνωρίζουν ή δεν αποδέχονται ότι ένα παιδί που γεννήθηκε στην επικράτειά τους μπορεί να είναι ανιθαγενής.

ΕΛΛΕΙΨΗ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΓΕΝΝΙΟΥΝΤΑΙ ΚΑΘ' ΟΔΟΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Όπως τονίστηκε παραπάνω, τα παιδιά που γεννιούνται υπό καθεστώς διέλευσης μπορούν να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένους φραγμούς στην ληξιαρχική καταχώριση και την τεκμηρίωση της γέννησης, στο να αποδείξουν την ταυτότητά τους και να αποκτήσουν ιθαγένεια. Σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, τα παιδιά που γεννήθηκαν σε πλοίο ή σε αεροσκάφος που φέρει αντίστοιχη σημαία ή είναι νηολογημένο σε κράτος-μέλος θεωρείται ότι έχουν γεννηθεί στο έδαφος του κράτους αυτού.^{xxxix} Οι διαδικασίες ληξιαρχικής καταχώρισης γεννήσεων και οι νόμοι ιθαγένειας στο σχετικό κράτος πρέπει επομένως να ισχύουν για το παιδί. Ωστόσο, αυτό προκαλεί ερωτήματα σχετικά με το καθεστώς ιθαγένειας των παιδιών που γεννήθηκαν ή βρέθηκαν σε διεθνή ύδατα, σε μη καταγεγραμμένο σκάφος και υπάρχουν λίγες διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη αντιμετωπίζουν τα παιδιά που γεννήθηκαν υπό καθεστώς διέλευσης.^{xl} Σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες, ορισμένες χώρες δεν έχουν διατάξεις για την προσκόμιση πιστοποιητικού γέννησης σε παιδιά που έχουν γεννηθεί καθ' οδόν και φθάνουν στη χώρα άφιξής τους χωρίς το πιστοποιητικό αυτό, ή οι υφιστάμενες διατάξεις μπορεί να εξαρτώνται από το καθεστώς διαμονής των παιδιών ή των γονέων τους, παραβιάζοντας την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων.^{xli}

ΕΛΛΕΙΨΗ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

Τα παιδιά-μεταναστών συχνά αντιμετωπίζουν διακρίσεις, επειδή δεν υπάρχει τυποποιημένη διαδικασία στην Ευρώπη για τον εντοπισμό της ανιθαγένειας κατά τη διάρκεια των διαδικασιών ελέγχου και καταγραφής της ιθαγένειας κατά την άφιξη. Σε κάθε διαδικασία ελέγχου της ιθαγένειας, είναι σημαντικό οι αρμόδιες αρχές να είναι εκπαιδευμένες και να διαθέτουν τις νομικές και γλωσσικές γνώσεις που είναι αναγκαίες για τον εντοπισμό και την καταγραφή του καθεστώτος ιθαγένειας, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων όπου κάποιος δηλώνει ότι είναι ανιθαγενής και όπου απαιτείται περαιτέρω έρευνα από αρμόδια αρχή. Ο προσδιορισμός της ανιθαγένειας θα πρέπει να διεξάγεται μόνο μέσω ειδικής διαδικασίας που θα θεσπίζεται νομικά με διαδικαστικές εγγυήσεις και από ειδικευμένους υπαλλήλους, εκπαιδευμένους για το σκοπό αυτό. Οι υπάλληλοι που είναι υπεύθυνοι για τον εντοπισμό και την καταγραφή του καθεστώτος ιθαγένειας κατά την άφιξη συχνά στερούνται επίγνωσης σχετικά με την ανιθαγένεια και ποιοι ενδέχεται να επηρεαστούν, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών. Πολύ λίγα μέσα κατάρτισης ή πληροφόρησης είναι διαθέσιμα στους υπαλλήλους καταχώρισης, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε παρανοήσεις σχετικά με το καθεστώς ιθαγένειας και την ανιθαγένεια.^{xlii} Μπορεί να μην υπάρχει καν η δυνατότητα για τους υπαλλήλους να καταγράφουν ένα άτομο ως ανιθαγενή στα συστήματα καταγραφής καταχωρήσεων και τις βάσεις δεδομένων. Υπάρχει επίσης έλλειψη επίγνωση μεταξύ των φορέων της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των φορέων προστασίας των παιδιών, σχετικά με την ανιθαγένεια και τα ζητήματα ιθαγένειας. Οι γονείς μπορεί επίσης να μην γνωρίζουν ότι το παιδί τους είναι ανιθαγενής ή σε κίνδυνο.

Όταν η ιθαγένεια ενός παιδιού καταγράφεται ως "απροσδιόριστη" ή "άγνωστη", τα κράτη θα πρέπει να διαθέτουν καθορισμένη και έγκαιρη διαδικασία για τον προσδιορισμό, το συντομότερο δυνατόν, της ιθαγένειας του παιδιού και του κατά πόσον θα ήταν διαφορετικά ανιθαγενείς.^{xliii} Ορισμένα κράτη δεν διαθέτουν καμία επίσημη διαδικασία για τον καθορισμό της ιθαγένειας του παιδιού, ενώ άλλα εξαρτώνται από τα έγγραφα ή το καθεστώς διαμονής των γονέων ή αναθέτουν αυτόματα στα παιδιά την ιθαγένεια των γονέων τους χωρίς επαλήθευση.^{xliii} Οι πρακτικές αυτές αυξάνουν τον κίνδυνο τα παιδιά που γεννήθηκαν στην Ευρώπη ή καθ' οδόν να μην είναι σε θέση να αποκτήσουν ή να επιβεβαιώσουν την ιθαγένειά τους για μεγάλα χρονικά διαστήματα, γεγονός που μπορεί να έχει αντίκτυπο στην επακόλουθη μεταχείριση και την θεωρούμενη αξιοπιστία στη διαδικασία προσδιορισμού του καθεστώτος, καθώς και σε άλλες διαδικασίες όπως η οικογενειακή επανένωση, η επανεγκατάσταση, η ένταξη ή η πολιτογράφηση.

ΕΛΛΕΙΨΗ (ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ) ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ (SDPs)

Για να είναι σε θέση να παρέχουν την προστασία και τα δικαιώματα που κατοχυρώθηκαν στη Σύμβαση του 1954 σχετικά με το καθεστώς των ανιθαγενών, τα συμβαλλόμενα κράτη πρέπει να είναι σε θέση να εντοπίζουν τους ανιθαγενείς στο έδαφός τους.^{xlvi} Προς εκπλήρωση αυτού του σκοπού, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες συνιστά μια ειδικής διαδικασίας προσδιορισμού της ανιθαγένειας (SDP),^{xlvii} η οποία λειτουργεί ως καθιερωμένος, επίσημος μηχανισμός για τον εντοπισμό των ανιθαγενών μεταξύ των μεταναστευτικών πληθυσμών και τη διασφάλιση της τήρησης των δικαιωμάτων που δικαιούνται έως ότου αποκτήσουν ιθαγένεια.^{xlviii}

Τα ανιθαγενή παιδιά ή τα παιδιά που διατρέχουν κίνδυνο ανιθαγένειας θα πρέπει να παραπέμπονται σε διαδικασία προσδιορισμού της ανιθαγένειας, ώστε να προσδιορίζεται και να αναγνωρίζεται επίσημα η ανιθαγένειά τους και να λαμβάνουν πλήρη προστασία και απόλαυση των δικαιωμάτων τους. Το εγχειρίδιο της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες που αφορά την προστασία των ανιθαγενών αναφέρει την ανάγκη για πρόσθετες διαδικαστικές, ουσιαστικές και αποδεικτικές εγγυήσεις για τα παιδιά σε οποιεσδήποτε διαδικασίες προσδιορισμού της ανιθαγένειας, συμπεριλαμβανομένων των χρονοδιαγραμμάτων, της απαγόρευσης των διακρίσεων όσον αφορά το καθεστώς διαμονής, διαδικασίες ευαίσθητες για τα παιδιά και επιμερισμός του βάρους απόδειξης.^{xlix} Η αρχή της προάσπισης του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού πρέπει να τηρείται σε κάθε διαδικασία λήψης αποφάσεων που αφορά το καθεστώς ιθαγένειας και το καθεστώς προστασίας των ανιθαγενών.^l

Ακόμη και αν ένα παιδί αναγνωριστεί ως ανιθαγενής σε ένα μεταναστευτικό πλαίσιο στην Ευρώπη, οι υπάλληλοι μπορεί να μην γνωρίζουν πώς να προχωρήσουν, επειδή τα συστήματα δεν είναι σε θέση να παραπέμψουν τους ανθρώπους σε ένα SDP. Τα νομικά πλαίσια για την εφαρμογή των δικαιωμάτων και της προστασίας που δικαιούνται οι ανιθαγενείς στο πλαίσιο της Σύμβασης του 1954 δεν υπάρχουν σε πολλές χώρες. Αυτό σημαίνει ότι σε περίπτωση άρνησης προσφυγικής ή επικουρικής προστασίας, κάποιος/α μπορεί να αφεθεί σε νομικό κενό χωρίς δικλείδα ασφαλείας, αφενός, αλλά και χωρίς καμία χώρα για να επιστρέψει από την άλλη. Μόνο δέκα χώρες του Συμβουλίου της Ευρώπης (συμπεριλαμβανομένων έξι χωρών της ΕΕ) και το Κοσσυφοπέδιο έχουν SDPs σε ισχύ, ανεβάζοντας το σύνολο σε έντεκα χώρες σε ολόκληρη την περιοχή.^{li} Όταν οι χώρες έχουν διαδικασία προσδιορισμού της ανιθαγένειας, την εφαρμόζουν σε παιδιά χωρίς προσαρμογή από τη γενική διαδικασία και το βάρος της απόδειξης παραμένει στο παιδί.^{lii} Δεν είναι σαφές εάν στα ασυνόδευτα παιδιά παρέχεται επίτροπος ή αν τους χορηγείται νομική συνδρομή σε οποιαδήποτε από αυτές τις χώρες που διαθέτουν ειδικό SDP.

ΑΥΞΗΜΕΝΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Η έλλειψη επίγνωσης και ταυτοποίησης της ανιθαγένειας μπορεί να εκθέσει τα παιδιά μετανάστες σε διοικητική κράτηση σε κέντρα κράτησης για μετανάστες. Η ίδια η φύση της ανιθαγένειας σημαίνει ότι ένας ανιθαγενής συνήθως δεν έχει καμία χώρα, στην οποία να μπορεί να επιστρέψει. Εάν η ανιθαγένεια ενός παιδιού δεν εντοπιστεί και το παιδί βρεθεί χωρίς δίαυλο απόκτησης νόμιμης διαμονής στην Ευρώπη, μπορεί να καταλήξει να υποβληθεί σε επανειλημμένες, ανεπιτυχείς προσπάθειες απομάκρυνσης. Σε πολλές χώρες, αυτό θα μπορούσε να σημαίνει διαρκείς επαναλαμβανόμενες ή παρατεταμένες περιόδους κράτησης, οι οποίες μπορεί να είναι αυθαίρετες.^{liii} Οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ σχετικά με τον σεβασμό των δικαιωμάτων των παιδιών στις πολιτικές και τις πρακτικές επιστροφής προτρέπουν τα κράτη να εξετάσουν το καθεστώς ιθαγένειας ή την ανιθαγένεια ενός παιδιού, καθώς μπορεί να επηρεάσει την πιθανότητα επιστροφής, καθιστώντας την πιθανώς αδύνατη εάν είναι ανιθαγενής.^{liv} Η τρέχουσα πρακτική συχνά σημαίνει ότι η προστασία των παιδιών-μεταναστών (με βάση τα δικαιώματά τους ως παιδιά) λήγει όταν γίνονται 18 ετών, ιδίως όταν διαμένουν παράτυπα, έχουν λάβει προσωρινή προστασία μέχρι την ηλικία των 18 ετών ή εξακολουθούν να έχουν αίτηση διεθνούς προστασίας σε εκκρεμότητα.^{lv} Εκτός από την απώλεια της πρόσβασης σε διάφορα δικαιώματα, οι νέοι σε αυτή την κατάσταση μπορεί να υπόκεινται σε κράτηση και απόπειρα απομάκρυνσης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η ανιθαγένεια ή τα προβλήματα ιθαγένειας εντοπίζονται μόνο σε αυτό το στάδιο, όπου η απομάκρυνση επιχειρείται ανεπιτυχώς.

Η διαδικασία επιστροφής μπορεί επίσης να θέσει τα παιδιά σε κίνδυνο ανιθαγένειας, για παράδειγμα, όταν τα παιδιά απομακρύνονται χωρίς πιστοποιητικά γέννησης ή άλλα έγγραφα.^{lvi} Αυτό μπορεί να δυσκολέψει το παιδί να αποδείξει τους δεσμούς του με μια χώρα που μπορεί να του επιτρέψει να αποκτήσει ιθαγένεια. Εάν δεν είναι σε θέση να εγγραφούν ή να αποκτήσουν ιθαγένεια στη χώρα επιστροφής, μπορούν να αντιμετωπίζονται ως αλλοδαποί και να αποκλείονται από την πρόσβαση σε δικαιώματα και υπηρεσίες, όπως η εκπαίδευση και η υγειονομική περίθαλψη.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Αυτό το έγγραφο έχει εντοπίσει ορισμένες από τις διαφορετικές ομάδες παιδιών που πλήττονται από την ανιθαγένεια και τα βασικά εμπόδια για την πρόληψη και τη μείωση της ανιθαγένειας μεταξύ των παιδιών που μεταναστεύουν στην Ευρώπη. Η ανιθαγένεια είναι ένα πρόβλημα που μπορεί να λυθεί. Υπάρχουν βασικές δράσεις που μπορούν να αναλάβουν τα κράτη και οι περιφερειακοί θεσμοί για την αντιμετώπιση της ανιθαγένειας της παιδικής ηλικίας, ώστε να διασφαλίσουν ότι όλα τα παιδιά στην Ευρώπη θα επωφεληθούν του δικαιώματός τους σε ιθαγένεια, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς τους ή των γονιών τους.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ, ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ:

ΤΑ ΚΡΑΤΗ πρέπει να θεσπίσουν μέτρα προστασίας στους νόμους περί ιθαγένειας (σύμφωνα με τη Σύμβαση του 1961 και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την ιθαγένεια) προκειμένου να διασφαλιστεί ότι κάθε παιδί, που σε διαφορετική περίπτωση θα ήταν ανιθαγενής, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών που γεννήθηκαν στην επικράτεια, όσων γεννήθηκαν από υπηκόους του εξωτερικού, των έκθετων και των υιοθετημένων παιδιών, θα μπορεί να αποκτήσει ιθαγένεια.^{lvii} Οι διατάξεις θα πρέπει να καλύπτουν όλα τα παιδιά που διαφορετικά θα ήταν ανιθαγενή, ανεξάρτητα από το καθεστώς διαμονής του παιδιού ή των γονέων του, θα πρέπει να είναι προσβάσιμα σε παιδιά υπό κράτηση ή υπό φροντίδα, και ιδανικά θα πρέπει να είναι αυτόματα, ώστε να μην υπάρχει πρόσθετη διαδικασία ούτε δράση εκ μέρους των γονέων ή κάποιου εκπροσώπου.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ θα πρέπει να προωθήσει την προσχώρηση όλων των κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση του 1997 για την ιθαγένεια και την ολοκληρωμένη εφαρμογή στο εθνικό δίκαιο και την πρακτική των προτύπων της Σύμβασης, μεταξύ άλλων μέσω του εντοπισμού των ορθών πρακτικών και της διευκόλυνσης της ευαισθητοποίησης και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των βουλευτών και φορέων χάραξης πολιτικής.

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ θα μπορούσε να εφαρμόσει τη δέσμευση που έκανε το 2012 για όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ που δεν έχουν ακόμη προσχωρήσει στη Σύμβαση του 1961 για να το διερευνήσουν, και να υποβάλλουν περιοδικά εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο προς αυτόν τον στόχο. Πρέπει να δοθεί προσοχή στις αιτίες και τον αντίκτυπο - όπως και στις λύσεις - της ανιθαγένειας της παιδικής ηλικίας στην Ευρώπη σε όλα τα σχετικά θεσμικά όργανα και τομείς πολιτικής της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των Δικαιωμάτων των Παιδιών, της Ένταξης των Ρομά, της Μετανάστευσης και του Ασύλου και της Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης.

2

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΜΠΟΔΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΔΩΡΕΑΝ ΛΗΞΙΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ ΓΕΝΝΗΣΕΩΝ

ΤΑ ΚΡΑΤΗ θα πρέπει να εισαγάγουν την ευελιξία στις απαιτήσεις τεκμηρίωσης και τις διαδικασίες ληξιαρχικής καταχώρισης γεννήσεων, και να αναπτύξουν την ικανότητα των υπαλλήλων μητρώου πρώτης γραμμής, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι ανιθαγενείς χωρίς έγγραφα ή άλλοι πρόσφυγες και μετανάστες, που δεν μπορούν να παράσχουν ορισμένα έγγραφα, μπορούν να έχουν πρόσβαση στο δικαίωμα άμεσης ληξιαρχικής καταχώρισης γεννήσεων και να μειώσουν τον κίνδυνο της παιδικής ανιθαγένειας. Αυτό πρέπει να περιλαμβάνει την κατάργηση οποιονδήποτε απαιτήσεων για τους δημόσιους λειτουργούς να αναφέρουν άτομα χωρίς καθεστώς διαμονής στις αρχές μετανάστευσης και την εισαγωγή ενός “τείχους προστασίας” που να απαγορεύει την ανταλλαγή πληροφοριών με σκοπό τον έλεγχο της μετανάστευσης, ώστε να εξασφαλιστεί η πρόσβαση στην ληξιαρχική καταχώριση γεννήσεων στους μετανάστε.^{lviii}

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ θα πρέπει να συνεργαστεί με τα Κράτη Μέλη για να εφαρμόσει τη δέσμευση που ανέλαβε στο Τμήμα Υψηλού Επιπέδου της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την Ανιθαγένεια στη Γενεύη, τον Οκτώβριο του 2019, για να προωθήσει το δικαίωμα όλων των ανιθαγενών παιδιών να έχουν πρόσβαση στο πιστοποιητικό γέννησής τους και σε οποιαδήποτε έγγραφα αστικής κατάστασης που τα αφορούν.^{lix} Αυτό πρέπει να περιλαμβάνει περιοδική παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων σχετικά με την πρόοδο προς αυτόν τον στόχο.

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ θα πρέπει να προωθήσει την καθολική πρόσβαση στην ληξιαρχική καταχώριση γεννήσεων μεταξύ των Κρατών Μελών, σύμφωνα με το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τα δικαιώματα των παιδιών.^{lx} Αυτό πρέπει να περιλαμβάνει την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, η οποία θα πρέπει να συνεχίζει να υποστηρίζει και να χρηματοδοτεί τις προσπάθειες ενίσχυσης των συστημάτων μητρώου πολιτών και έκδοσης πιστοποιητικών γέννησης στις χώρες εταίρους και να προωθεί την υλοποίηση του SDG 16.9 στην αναπτυξιακή συνεργασία.^{lxi}

3

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ, ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ, ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ:

ΤΑ ΚΡΑΤΗ θα πρέπει να συνεργαστούν με την κοινωνία των πολιτών για την ανάπτυξη της ικανότητας των υπαλλήλων πρώτης γραμμής, των παρόχων υπηρεσιών και των οργανώσεων υποστήριξης στο πλαίσιο της μετανάστευσης, προκειμένου να διευκολυνθεί η βελτιωμένη ανταπόκριση στα προβλήματα ανιθαγένειας και υπηκοότητας των παιδιών μεταναστών, να αποφευχθούν νέες περιπτώσεις ανιθαγένειας και να διασφαλιστεί ότι η ανιθαγένεια αναγνωρίζεται με ακρίβεια, καταγράφεται και γίνονται σεβαστά τα δικαιώματα των παιδιών. Θα πρέπει να δημιουργήσουν και διανείμουν σαφείς και προσβάσιμες πληροφορίες σε εθνικό και τοπικό επίπεδο για τους/ις ανιθαγενείς (σχετικά με τα δικαιώματα, τις υπηρεσίες και τους ειδικευμένους δικηγόρους), εκείνους που τους βοηθούν (με τα σχετικά νομικά πλαίσια, νομικές υποθέσεις και κατάλληλη καθοδήγηση) και τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων (σχετικά με τα αίτια και τις συνέπειες της ανιθαγένειας, τις πληροφορίες για τη χώρα προέλευσης και τα κοινά προφίλ των ανιθαγενών στην Ευρώπη).

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ θα πρέπει να επενδύσει και να προωθήσει την ενσωμάτωση εστιασμένων στην ανιθαγένεια πόρων, πληροφοριών και δυνατοτήτων σε ένα φάσμα οργανισμών, που εμπλέκονται στη διαχείριση ζητημάτων μεταναστευτικής φύσης, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO) και του Οργανισμού Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex). Η EASO θα πρέπει να ενσωματώνει σχετικές με την ανιθαγένεια της παιδικής ηλικίας πληροφορίες σε όλο το έργο της Μονάδας Πληροφοριών και Ανάλυσης, στις Πληροφορίες για τις Χώρες Καταγωγής, στην ανάπτυξη και παροχή κατάρτισης, και στις λειτουργίες της. Η Frontex θα πρέπει να ενσωματώνει τις γνώσεις και τους πόρους που αφορούν ειδικά την ανιθαγένεια στην εκπαίδευση και τα εγχειρίδιά της (για παράδειγμα, το εγχειρίδιο VEGA για τα παιδιά στους αερολιμένες)^{lxii} για να διασφαλίσει ότι οι συνοριοφύλακες εντοπίζουν τα παιδιά ανιθαγενών ή τα παιδιά που διατρέχουν κίνδυνο ανιθαγένειας στις διαδικασίες των συνόρων και τα παραπέμπουν στις κατάλληλες αρχές και υπηρεσίες. Τα παιδιά χωρίς ιθαγένεια θα πρέπει να συμπεριληφθούν στον ορισμό της υπηρεσίας για τα παιδιά που κινδυνεύουν / είναι ευάλωτα σε κακοποίηση και εκμετάλλευση, σύμφωνα με την καθοδήγηση της Υπατης Αρμοστείας και της EASO.^{lxiii}

4

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

ΤΑ ΚΡΑΤΗ, ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΡΜΟΔΙΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΕ, θα πρέπει να βελτιώσουν και να τυποποιήσουν τις διαδικασίες για τον εντοπισμό και την καταγραφή προβλημάτων ανιθαγένειας και ιθαγένειας κατά τη διάρκεια των διαδικασιών καταχώρισης για πρόσφυγες και μετανάστες κατά την άφιξη, καθώς και καθ' όλη τη διάρκεια των διαδικασιών μετανάστευσης και διεθνούς προστασίας. Η διοικητική κατηγορία της "άγνωστης ιθαγένειας" πρέπει να καθοριστεί με σαφήνεια και τα κράτη θα πρέπει να έχουν καθιερωμένη και έγκαιρη διαδικασία για τον προσδιορισμό της ιθαγένειας του παιδιού και εάν θα ήταν διαφορετικά ανιθαγενής, με το παιδί να μπορεί να αποκτήσει υπηκοότητα το συντομότερο δυνατό.^{lxiv}

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ θα πρέπει να δώσει προτεραιότητα στον ακριβή εντοπισμό και καταγραφή της ανιθαγένειας και του καθεστώτος υπηκοότητας κατά την εφαρμογή του κανονισμού Eurodac και κάθε προσπάθεια για τη θέσπιση κοινών διαδικασιών καταχώρισης στην ΕΕ.

5

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ, ΠΟΥ ΒΑΣΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ, ΚΑΙ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΣ ΤΟΥΣ

ΤΑ ΚΡΑΤΗ πρέπει να καθιερώσουν αποκλειστικές διαδικασίες προσδιορισμού της παιδικής ανιθαγένειας, με βάση τα δικαιώματα του παιδιού, και καθεστώς προστασίας των ανιθαγενών, σύμφωνα με τη Σύμβαση του 1954 για το καθεστώς των ανιθαγενών και την καθοδήγηση της Ύπατης Αρμοστείας για τον εντοπισμό και προστασία των ανιθαγενών στην επικράτειά τους, έως ότου τα παιδιά αποκτήσουν ιθαγένεια (όσο το δυνατόν γρηγορότερα). Όταν, στο πλαίσιο διαδικασιών μετανάστευσης ή διεθνούς προστασίας, προκύπτουν ενδείξεις ότι ένα παιδί (ή οι γονείς του) ενδέχεται να είναι ανιθαγενές, θα πρέπει σε κατάλληλο σημείο κατά την διάρκεια των διαδικασιών να γίνεται παραπομπή σε μια διεργασία για τον προσδιορισμό της ανιθαγένειας. Στο παιδί ή / και στον κηδεμόνα του πρέπει να παρέχονται πληροφορίες και ποιοτική νομική βοήθεια σε όλες τις σχετικές διαδικασίες.

Όπου υπάρχουν ήδη διαδικασίες προσδιορισμού της ανιθαγένειας, αυτές πρέπει να προσαρμοστούν ώστε να είναι σύμφωνες με τα δικαιώματα των παιδιών, λαμβάνοντας υπόψη τα βέλτιστα συμφέροντα τους. Θα πρέπει να θεσπιστούν διαδικαστικές και αποδεικτικές ασφαλιστικές δικλίδες, συμπεριλαμβανομένων και χρονοδιαγραμμάτων, που θα εξασφαλίζουν ότι το παιδί μπορεί να αποκτήσει ιθαγένεια το συντομότερο δυνατό.^{lxv} Η αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων (συμπεριλαμβανομένου επί τη βάση του καθεστώτος διαμονής του παιδιού ή των γονέων), η κατανομή του βάρους απόδειξης και οι ευαίσθητες προς τα παιδιά διαδικασίες θα πρέπει να εφαρμόζονται, δια μέσω και της παροχής ποιοτικής νομικής συνδρομής, καθώς και επιτρόπου για τα ασυνόδευτα παιδιά.^{lxvi} Η διασφάλιση ότι τα παιδιά που επηρεάζονται μπορούν να μοιραστούν τις απόψεις τους στις διαδικασίες και στο πλαίσιο της λήψης αποφάσεων αποτελεί σημαντικό μέρος της διασφάλισης ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται προς το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού και σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο που θεσπίζει το δικαίωμα ακρόασης του παιδιού. Οι σχετικές δικλίδες ασφαλείας για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής συμμετοχής των παιδιών θα πρέπει να ακολουθούνται σε οποιαδήποτε διαδικασία.^{lxvii}

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ θα πρέπει να εφαρμόσει τη δέσμευση που ανέλαβε στο τμήμα υψηλού επιπέδου της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR) για την ανιθαγένεια στη Γενεύη τον Οκτώβριο του 2019 για τη στήριξη δραστηριοτήτων για τα 47 Κράτη Μέλη του με στόχο την εισαγωγή ή τη βελτίωση της λειτουργίας των διαδικασιών προσδιορισμού της ανιθαγένειας. Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει την υλοποίηση μελλοντικών δραστηριοτήτων από την Πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Νομικής Συνεργασίας (CDCJ) για την ανιθαγένεια, όπως περιγράφεται στην Εγκριθείσα έκθεσή της,^{lxviii} επιτρέποντας στις κυβερνήσεις να ανταλλάσσουν εμπειρίες και ορθές πρακτικές για τη βελτίωση των διαδικασιών για τον προσδιορισμό και την επίλυση της ανιθαγένειας, προωθώντας την ανάγκη οι διαδικασίες αυτές να βασίζονται στα δικαιώματα των παιδιών.^{lxix}

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ θα πρέπει, μέσω και της πλατφόρμας για την ανιθαγένεια του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μετανάστευσης, να υποστηρίξει δραστηριότητες που αποσκοπούν στη θέσπιση ή τη βελτίωση διαδικασιών προσδιορισμού της ανιθαγένειας. Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει την ανταλλαγή πληροφοριών και ορθών πρακτικών σχετικά με τις διαδικασίες που βασίζονται στα δικαιώματα των παιδιών και τον τρόπο λειτουργίας των μηχανισμών παραπομπής μεταξύ της διεθνούς προστασίας και των διαδικασιών προσδιορισμού της ανιθαγένειας, όπως και την ανάπτυξη της ικανότητας των Κρατών Μελών της να εκπληρώνουν καλύτερα τις διεθνείς υποχρεώσεις τους βάσει της σύμβασης του 1954.

ΠΗΓΕΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

- ENS και το Ινστιτούτο Ανιθαγένειας και Ένταξης, #StatelessJourneys κέντρο γνώσης (<https://statelessjourneys.org/>) – Φιλοξενεί νέες πληροφορίες και εργαλεία σχετικά με το πώς η ανιθαγένεια επηρεάζει τα ταξίδια των ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών για τη χώρα προέλευσης, πληροφοριών σχετικά με τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς, περιπτωσιολογικές μελέτες που περιγράφουν τα κύρια ζητήματα, ενημερώσεις ανά χώρα και πολλά άλλα
- Ο κατάλογος περί ανιθαγένειας του ENS (<https://index.statelessness.eu/>) – μια διαδικτυακή βάση δεδομένων που αξιολογεί τον τρόπο με τον οποίο οι χώρες της Ευρώπης προστατεύουν τους ανιθαγενείς και τι κάνουν για την πρόληψη και τη μείωση της ανιθαγένειας
- Πηγές του ENS για το θέμα “Κανένα από τα παιδιά της Ευρώπης δεν πρέπει να είναι ανιθαγενής”:
 - Η αναφορά “Κανένα παιδί δεν πρέπει να είναι ανιθαγενής (2015)” (<https://www.statelessness.eu/statelesskids-no-child-should-be-stateless>) - βασίζεται σε συγκριτική έρευνα που διεξάγεται σε οκτώ χώρες, η οποία συμπληρώνεται με ανάλυση της απόδοσης και των 47 Κρατών Μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης όσον αφορά τη διεθνή υποχρέωση τους να διασφαλίζουν το δικαίωμα κάθε παιδιού να αποκτήσει ιθαγένεια.
 - Τέλος στην ανιθαγένεια στην παιδική ηλικία: Μελέτες χωρών (<https://www.statelessness.eu/capacity-building/training/conference-none-europes-children-should-be-stateless>) - σε βάθος που διεξήχθησαν από μέλη του ENS στην Αλβανία, την Εσθονία, την Ιταλία, τη Λετονία, την Βόρεια Μακεδονία, την Πολωνία, τη Ρουμανία και τη Σλοβενία.
 - Τι σημαίνει να είσαι ανιθαγενής; Ενημερωτικό γράφημα (<https://www.statelessness.eu/resources/what-does-it-mean-be-stateless>) – διαθέσιμο στα Αγγλικά, Γερμανικά, Ιταλικά, Γαλλικά, Σερβικά, Μακεδονικά, Αλβανικά Πολωνικά και Σλοβενικά
 - Γιατί τα παιδιά γίνονται ανιθαγενείς; Ενημερωτικό γράφημα (<https://www.statelessness.eu/resources/why-do-children-become-stateless>)
 - Καταχώριση γέννησης και ανιθαγένεια - Ενημερωτικό γράφημα (<https://www.statelessness.eu/resources/birth-registration-and-statelessness>)
- UNHCR και UNICEF (2019) Σύντομη συνηγορία: Τέλος στην ανιθαγένεια στην παιδική ηλικία στην Ευρώπη (<https://www.unicef.org/eca/media/8086/file>)
- Οι συστάσεις της Ύπατης Αρμοστείας για την Προεδρία της Κροατίας και της Γερμανίας του Συμβουλίου της ΕΕ (<https://www.refworld.org/docid/5dee08387.html>)

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΙ ΠΟΡΟΙ

- UNHCR & UNICEF – Εκστρατεία για το δικαίωμα κάθε παιδιού σε ιθαγένεια (<https://www.unhcr.org/ibelong/unicef-unhcr-coalition-child-right-nationality/>)
- Ινστιτούτο Ανιθαγένειας και Ένταξης (<https://www.institutesi.org/>):
 - Αντιμετώπιση του ζητήματος του δικαιώματος στην ιθαγένεια μέσω της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού: Μια εργαλειοθήκη για την κοινωνία των πολιτών (https://files.institutesi.org/CRC_Toolkit_Final.pdf)
 - (UNICEF & Το Ινστιτούτο Ανιθαγένειας και Ένταξης) Podcast σειρά “Τι είναι καλύτερο για τη ιθαγένεια του παιδιού” (<https://www.institutesi.org/resources/whats-best-for-childrens-nationality-podcast>)
 - (Νορβηγικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και το Ινστιτούτο για την Ανιθαγένεια και την Ένταξη) Εργαλειοθήκη: Κατανόηση της ανιθαγένειας στο πλαίσιο των προσφύγων της Συρίας (<http://syrianationality.org/>)
 - Ο ιστότοπος και η αναφορά για “Τα παιδιά χωρίς ιθαγένεια παγκοσμίως” (<http://children.worldsstateless.org/>)
- Η Παγκόσμια Εκστρατεία για τα Δικαιώματα Ίσης Ιθαγένειας (<https://equalnationalityrights.org>) – εκστρατεία κινητοποίησης δράσης για τον τερματισμό των διακρίσεων λόγω φύλου στο εθνικό δίκαιο
- Εγχειρίδια UNHCR & Διακοινοβουλευτική Ένωση:
 - Ορθές πρακτικές στους νόμους περί ιθαγένειας για την Πρόληψη και τη Μείωση της Ανιθαγένειας: Εγχειρίδιο για τους βουλευτές αριθ. 29 (<https://www.refworld.org/docid/5be41d524.html>)
 - Ιθαγένεια και ανιθαγένεια: Εγχειρίδιο για βουλευτές αριθ. 22: (<https://www.refworld.org/docid/53d0a0974.html>)

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

- ⁱ Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών (1954) σχετικά με το καθεστώς των ανιθαγενών: https://www.unhcr.org/ibelong/wp-content/uploads/1954-Convention-relating-to-the-Status-of-Stateless-Persons_ENG.pdf
- ⁱⁱ ENS (2016) Τι σημαίνει να είσαι ανιθαγενής: https://www.statelessness.eu/sites/www.statelessness.eu/files/attachments/resources/ENS-What_does_it_mean_to_be_Stateless.pdf
- ⁱⁱⁱ ENS & ISI (2019) Αντιμετώπιση της ανιθαγένειας στο προσφυγικό ζήτημα στην Ευρώπη, σ. 4: https://statelessjourneys.org/wp-content/uploads/StatelessJourneys-Addressing_statelessness_in_Europ_refugee_response-FINAL.pdf
- ^{iv} Εκτελεστική επιτροπή του προγράμματος του Υπατου Αρμοστή, Συμπέρασμα για τα παιδιά σε κίνδυνο αριθ. 107 (LVIII) - 2007, 5 Οκτωβρίου 2007, αριθ. 107 (LVIII), διαθέσιμο στο: <https://www.refworld.org/docid/471897232.html>
- ^v Το έγγραφο αυτό ορίζει τα "ευρωπαϊκά κράτη" ως τα 47 Κράτη Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης
- ^{vi} Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα εμπόδια στην καταχώριση γεννήσεων, ανατρέξτε στην ενότητα Πρόληψη και μείωση του δείκτη ανιθαγένειας του ENS: <https://index.statelessness.eu/themes/prevention-and-reduction>
- ^{vii} EMN (2020) Ανιθαγένεια στην ΕΕ: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/00_eu_inform_statelessness_en.pdf
- ^{viii} Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 26ης Νοεμβρίου 2019 σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών με την ευκαιρία της 30ης επετείου της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού (2019/2876 (RSP)): https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2019-0066_EN.pdf
- ^{ix} <https://fra.europa.eu/en/news/2019/every-child-every-right>
- ^x Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την EMN Πλατφόρμα ανιθαγένειας, επισκεφθείτε: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/expert-groups_en/platform-statelessness_en
- ^{xi} Σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Δημοκρατία (2015-2019): <https://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/publications/eu-action-plan-on-human-rights-democracy/>
- ^{xii} UNICEF & UNHCR (2019) Τέλος στην ανιθαγένεια στην παιδική ηλικία στην Ευρώπη: <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/5c63e7864.pdf>
- ^{xiii} Lilana Keith, Πλατφόρμα διεθνούς συνεργασίας για τους μετανάστες χωρίς έγγραφα (2017), Blog *Κίνδυνος ανιθαγένειας για παιδιά με γονείς χωρίς έγγραφα στην Ευρώπη*: <https://picum.org/risks-statelessness-children-undocumented-parents-europe/>
- ^{xiv} Οι Πρώτοι Αιτούντες Άσυλο της Eurostat στην ΕΕ-28 ανά ιθαγένεια, 3ο Τρίμηνο 2018 - 3ο Τρίμηνο 2019: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Asylum_quarterly_report#Where_do_asylum_applicants_come_from.3ΣΤ
- ^{xv} Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους πληθυσμούς που πλήττονται από την ανιθαγένεια στη Συρία, ανατρέξτε στο ENS & ISI (2019), Έγγραφο θέσης της Συρίας για την ανιθαγένεια: <https://statelessjourneys.org/wp-content/uploads/StatelessJourneys-Syria-August-2019.pdf>
- ^{xvi} Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους πληθυσμούς που πλήττονται από την ανιθαγένεια στο Ιράκ, ανατρέξτε στο ENS & ISI (2019), Έγγραφο θέσης του Ιράκ για την ανιθαγένεια: <https://statelessjourneys.org/wp-content/uploads/StatelessJourneys-Iraq-final.pdf>
- ^{xvii} Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους πληθυσμούς που πλήττονται από την ανιθαγένεια στο Ιράν, ανατρέξτε στο ENS & ISI (2019), Έγγραφο θέσης του Ιράν για την ανιθαγένεια: <https://statelessjourneys.org/resources/statelessness-in-iran/>
- ^{xviii} Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους πληθυσμούς που πλήττονται από την ανιθαγένεια στη Μιανμάρ, ανατρέξτε στο ENS & ISI (2019), Έγγραφο θέσης του Ιράν για την ανιθαγένεια: <https://statelessjourneys.org/resources/statelessness-in-myanmar/>
- ^{xix} Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους πληθυσμούς που πλήττονται από την ανιθαγένεια στη Μιανμάρ, ανατρέξτε στο ENS & ISI (2019), Έγγραφο θέσης του Κουβέιτ για την ανιθαγένεια: <https://statelessjourneys.org/resources/statelessness-in-kuwait/>
- ^{xx} Συρία, Ιράκ, Ιράν, Βενεζουέλα. Οι Πρώτοι Αιτούντες Άσυλο της Eurostat στην ΕΕ-28 ανά ιθαγένεια, 3ο Τρίμηνο 2018 - 3ο Τρίμηνο 2019: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Asylum_quarterly_report#Where_do_asylum_applicants_come_from.3ΣΤ
- ^{xxi} Για μια λίστα χωρών με νόμους περί υπηκοότητας που εισάγουν διακρίσεις λόγω φύλου, ανατρέξτε στην Παγκόσμια εκστρατεία για τα δικαιώματα ίσης ιθαγένειας: <https://equalnationalityrights.org/>
- ^{xxii} Gábor Gyulai (2017) Το παραμελημένο για μεγάλο διάστημα Μυστήριο της ιθαγένειας των παιδιών-προσφύγων στο *ISI Τα παιδιά χωρίς ιθαγένεια παγκοσμίως* σελίδες 241 -247: <http://children.worldstateless.org/assets/files/worlds-stateless-full-report.pdf>
- ^{xxiii} Zahra Albarazi και Δρ. Laura van Waas Πανεπιστήμιο Tilburg & νορβηγικό συμβούλιο προσφύγων (2016) Έντυπο ανιθαγένειας και μετατόπισης. Διαθέσιμο από: <https://www.nrc.no/resources/reports/statelessness-and-displacement/>
- ^{xxiv} ENS και ISI (2019) Έγγραφο θέσης του Ιράν για την Ανιθαγένεια: <https://statelessjourneys.org/resources/statelessness-in-iran/>
- ^{xxv} Βλέπε παραπομπή xii
- ^{xxvi} Jyothi Kanics (2019) Πρόληψη της ανιθαγένειας: εξασφάλιση του δικαιώματος των παιδιών μεταναστών και προσφύγων να αποκτήσουν ιθαγένεια. *Asyl* 2/19 S. 10.
- ^{xxvii} EMN (2020) Ανιθαγένεια στην ΕΕ: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/00_eu_inform_statelessness_en.pdf
- ^{xxviii} Δίκτυο Ευρωπαϊκών Συλλόγων Οικογενειών LGBTIQ, Ελεύθερη κυκλοφορία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Εμπόδια, υποθέσεις, αγωγές: <http://nelfa.org/inprogress/wp-content/uploads/2019/01/NELFA-fomcasesdoc-2019-1.pdf>
- ^{xxix} Σύμβαση του 1961 για τη Μείωση της Ανιθαγένειας
- ^{xxx} αυτότι
- ^{xxxi} Άρθρα (2) και (3) της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού
- ^{xxxii} Jyothi Kanics Μετανάστευση(2017) Μετανάστευση, αναγκαστικός εκτοπισμός και ανιθαγένεια σε παιδική ηλικία στο *"Τα παιδιά χωρίς ιθαγένεια παγκοσμίως"* του ISI σελίδες 209-223: <http://children.worldstateless.org/3/migration-displacement-and-childhood-statelessness/migration-forced-displacement-and-childhood-statelessness.html>
- ^{xxxiii} UNICEF Ένα διαβατήριο για προστασία: Ένας οδηγός για τον προγραμματισμό της καταχώρισης γεννήσεων <https://www.refworld.org/docid/52b2e2bd4.html>
- ^{xxxiv} Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες Έγγραφο ορθών πρακτικών - Δράση 7: Διασφάλιση της καταχώρισης των γεννήσεων για την πρόληψη της ανιθαγένειας: <https://www.refworld.org/docid/5a0ac8f94.html>
- ^{xxxv} Για αναφορές ανά χώρα σχετικά με τα εμπόδια στην καταχώριση γεννήσεων, ανατρέξτε στην ενότητα Πρόληψη και μείωση του δείκτη ανιθαγένειας του ENS: <https://index.statelessness.eu/themes/prevention-and-reduction>
- ^{xxxvi} EMN (2020) Ανιθαγένεια στην ΕΕ: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/00_eu_inform_statelessness_en.pdf
- ^{xxxvii} Η Λετονία, η Βόρεια Μακεδονία, η Σερβία, η Ουκρανία, η Γερμανία, η Νορβηγία και το Βέλγιο καταδεικνύουν όλα τα εμπόδια στην καταχώριση των γεννήσεων και την έκδοση πιστοποιητικών γέννησης για παιδιά-μετανάστες. Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε: <https://index.statelessness.eu/>; Gerbig, Stephan (2019) Χωρίς έγγραφα - Χωρίς πιστοποιητικό γέννησης; Συστάσεις για την Ληξιαρχική Καταχώριση Παιδιών Προσφύγων Γεννημένων στη Γερμανία. *Γερμανικό Ινστιτούτο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα*: https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/64394/ssoar-2019-gerbig-No_papers_-_no_birth.pdf?sequence=1&isAllowed=y&lnkname=ssoar-2019-gerbig-No_papers_-_no_birth.pdf

- xxxviii Δείτε το Δείκτη Ανιθαγένειας (<https://index.statelessness.eu/>) και επικείμενη ενημέρωση ENS σχετικά με την καταχώριση γεννήσεων για πληροφορίες σχετικά με τις χώρες που χρεώνουν τέλη ή πρόστιμα για την καταχώριση γεννήσεων και τις απαιτήσεις για την ληξιαρχική καταχώριση και τους υπεύθυνους σε θέματα υγείας να αναφέρουν παράτυπους μετανάστες στην αρμόδια αρχή για τη μετανάστευση
- xxxix Άρθρο 3 της Σύμβασης του 1961
- xi ENS (2015) Κανένα παιδί δεν θα πρέπει να είναι Ανιθαγενής σελίδες 11-12: https://www.statelessness.eu/sites/www.statelessness.eu/files/ENS_NoChildStateless_final.pdf
- xii Για διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με την πρακτική των χωρών της ΕΕ σχετικά με τα παιδιά που γεννιούνται καθ' οδόν προς την Ευρώπη, βλ. EMN (2020) Ανιθαγένεια στην ΕΕ: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/00_eu_inform_statelessness_en.pdf
- xiii ENS και ISI (2019) Αναφορά στην Ανιθαγένεια και στην αντιμετώπιση του Προσφυγικού Ζητήματος στην Ευρώπη: Κενά και Ευκαιρίες σελίδες 14-15: https://statelessjourneys.org/wp-content/uploads/StatelessJourneys-Addressing_statelessness_in_Europ_refugee_response-FINAL.pdf
- xliii Αυτόθι σελ. 10
- xliv Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Κατευθυντήριες γραμμές για την ανιθαγένεια αριθ. 4: Διασφάλιση του Δικαιώματος Κάθε Παιδιού να Αποκτήσει Ιθαγένεια μέσω των άρθρων 1-4 της σύμβασης του 1961 για τη Μείωση της Ανιθαγένειας, 21 Δεκεμβρίου 2012, HCR / GS / 12/04, διαθέσιμες στη διεύθυνση: <https://www.refworld.org/docid/50d460c72.html>
- xlv Ανατρέξτε στον κατάλογο περί ανιθαγένειας για την πρακτική των χωρών σχετικά με τον προσδιορισμό της ιθαγένειας: <https://index.statelessness.eu/themes/prevention-and-reduction>
- xlvi Αιτιολογική έκθεση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την ιθαγένεια αριθ. 166: <https://rm.coe.int/16800ccde7>
- xlvii Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (2014) Εγχειρίδιο για την προστασία των ανιθαγενών: <https://www.refworld.org/pdfid/57836cff4.pdf>
- xlviii Βιβλίο ορθών πρακτικών της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες Δράση 6: Καθορισμός Διαδικασιών Καθορισμού Ανιθαγένειας για την Προστασία των ανιθαγενών: <https://www.refworld.org/pdfid/57836cff4.pdf>
- lix Κατευθυντήριες γραμμές της Ύπατης Αρμοστείας για την Ανιθαγένεια αριθ. 4: Διασφάλιση του δικαιώματος κάθε παιδιού να αποκτήσει ιθαγένεια μέσω των άρθρων 1-4 της σύμβασης του 1961 για τη μείωση της ανιθαγένειας, 21 Δεκεμβρίου 2012, HCR / GS / 12/04, παράγραφος 11: <https://www.refworld.org/docid/50d460c72.html>;
- i Εγχειρίδιο της Ύπατης Αρμοστείας(2014) για την προστασία των ανιθαγενών σελ. 43: <https://www.refworld.org/pdfid/57836cff4.pdf>
- ii Έξι χώρες της ΕΕ με SDP: Βουλγαρία, Γαλλία, Ουγγαρία, Ιταλία, Λετονία και Ισπανία. Οι άλλες 4 χώρες CoE με SDP: Μολδαβία, Γεωργία, Ηνωμένο Βασίλειο, Τουρκία. Το Κοσσυφοπέδιο διαθέτει επίσης SDP.
- iii EMN (2020) Ανιθαγένεια στην ΕΕ: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/00_eu_inform_statelessness_en.pdf
- iiii <https://statelessjourneys.org/main-issues/detention-and-return/>
- lv Οδηγία του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης, της UNICEF, του Περιφερειακού Γραφείου των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα της Ευρώπης, του Κύκλου παιδιών, του ECRE, του Σώστε τα Παιδιά, της PICUM (2019) για τον σεβασμό των δικαιωμάτων των παιδιών στις πολιτικές και τις πρακτικές επιστροφής: Εστίαση στο νομικό πλαίσιο της ΕΕ: https://picum.org/wp-content/uploads/2019/09/2019_Guidance_childrens_rights_in_return_policies.pdf
- lv Προβολή
- lvi Jyothi Kanics Μετανάστευση(2017) Μετανάστευση, Αναγκαστικός Εκτοπισμός και Ανιθαγένεια στην παιδική ηλικία στο *Παιδιά χωρίς ιθαγένεια παγκοσμίως του ISI* σελίδες 209-223: <http://children.worldstateless.org/3/migration-displacement-and-childhood-statelessness/migration-forced-displacement-and-childhood-statelessness.html>
- lvii Διεθνής Κοινοβουλευτική Ένωση και UNHCR (2014): Ιθαγένεια και ανιθαγένεια: Εγχειρίδιο για τους βουλευτές αριθ. 22 και αριθ. 29, διαθέσιμο από: <https://www.refworld.org/docid/53d0a0974.html>; <https://www.ipu.org/resources/publications/handbooks/2018-11/good-practices-in-nationality-laws-prevention-and-reduction-statelessness>
- lviii Συμβούλιο της Ευρώπης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας (ECRI) (2016), *Σύσταση γενικής πολιτικής αριθ. 16 της ECRI σχετικά με την προστασία των παράνομα παρόντων μεταναστών από διακρίσεις* διαθέσιμο στην διεύθυνση: <https://www.refworld.org/docid/581318d64.html>
- lix Ύπατη Αρμοστεία (2019) Αποτελέσματα του τμήματος υψηλού επιπέδου για την ανιθαγένεια, διαθέσιμα από: <https://www.unhcr.org/ibelong/results-of-the-high-level-segment-on-statelessness/>
- lx Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 26ης Νοεμβρίου 2019 σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών με την ευκαιρία της 30ης επετείου της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού (2019/2876 (RSP)): https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2019-0066_EN.pdf
- lxi https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/54101/no-child-left-behind_uz
- lxii Οργανισμός Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (2015) Εγχειρίδιο VEGA: Παιδιά στα αεροδρόμια. Παιδιά που κινδυνεύουν από τις Οδηγίες μετακίνησης για τους Συνοριοφύλακες: <https://euagenda.eu/upload/publications/untitled-6371-ea> (Προβολή ιστού)
- lxiii Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (2014) Σώοι και Ασφαλείς: Τι μπορούν να κάνουν τα κράτη για να διασφαλίσουν τον σεβασμό απέναντι στο βέλτιστο συμφέρον των ασυνόδευτων και των παιδιών που χωρίστηκαν στην Ευρώπη: (2018) Πρακτικός οδηγός για τα βέλτιστα συμφέροντα του παιδιού στις διαδικασίες ασύλου.
- lxiv Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Κατευθυντήριες γραμμές για την Ανιθαγένεια αριθ. 4: Διασφάλιση του Δικαιώματος Κάθε Παιδιού να Αποκτήσει Ιθαγένεια μέσω των άρθρων 1-4 της σύμβασης του 1961 για τη Μείωση της Ανιθαγένειας, 21 Δεκεμβρίου 2012, HCR / GS / 12/04, διαθέσιμες στη διεύθυνση: <https://www.refworld.org/docid/50d460c72.html>
- lxv αυτόθι
- lxvi αυτόθι
- lxvii Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (2014) Σώοι και Ασφαλείς: Τι μπορούν να κάνουν τα κράτη για να διασφαλίσουν τον σεβασμό απέναντι στο βέλτιστο συμφέρον των ασυνόδευτων και των παιδιών που χωρίστηκαν στην Ευρώπη. Βλέπε Πλαίσιο 1: Διασφαλίσεις: <https://www.refworld.org/docid/5423da264.html>
- lxviii Ευρωπαϊκή Επιτροπή Νομικής Συνεργασίας (Συμβούλιο της Ευρώπης) (2019) Ανάλυση των τρεχουσών πρακτικών και προκλήσεων σχετικά με την αποφυγή και τη μείωση της ανιθαγένειας στην Ευρώπη, διαθέσιμη από: <https://rm.coe.int/analysis-statelessness-1680990cc5>
- lxix Ύπατη Αρμοστεία (2019) Αποτελέσματα του Τμήματος Υψηλού Επιπέδου για την Ανιθαγένεια, διαθέσιμα από: <https://www.unhcr.org/ibelong/results-of-the-high-level-segment-on-statelessness/>

ΑΥΤΗ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΚΟΙΝΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ-ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

Για περισσότερες πληροφορίες: www.childrenimmigration.eu

Initiative for children in migration

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΣΥΝΥΠΟΓΡΑΦΟΥΝ

Terre des Hommes
International Federation

ΑΥΤΗ Η ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΠΟ:

With the financial support of the
"Rights, Equality and Citizenship
2014-2020" Programme of the
European Union

H&M FOUNDATION

